

سیاست داخلی/خارجی

ائتلاف نظامی غیرمشروع و غیر محتمل

به دنبال تحولات اخیر در خلیج فارس، آمریکایی‌ها از تلاش برای ایجاد ائتلافی با هدف افزایش نظارت بر خطوط کشتیرانی در این منطقه خبر داده‌اند. این تلاش‌ها با استقبال چندانی میان شرکای آمریکا روبه‌رو نشده است و به لحاظ حقوقی نیز به دلایل مختلف، مشروع و قانونی به نظر نمی‌رسد.

در ارتباط با نظام حقوقی تنگه‌ها و آبراه‌های بین‌المللی دو سیستم حق عبور با عناوین عبور بی‌ضرر و عبور ترانزیت در نظر گرفته شده است. نظام عبور بی‌ضرر در کنوانسیون ۱۹۸۵ به تصویب رسیده و ایران هم به عضویت این رژیم حقوقی درآمده است.

بر مبنای این نظام عبور، عبور کشتی‌های تجاری یا نظامی نباید محل صلح و نظم عمومی و امنیت کشور ساحلی باشد.

در ماده ۱۹ کنوانسیون آمده توسل به زور، تمرین یا استفاده از اسلحه، جمع‌آوری اطلاعات علیه کشور ساحلی، پرواز و فرود و قرارگیری هر نوع هواپیما بر عرصه کشتی ممنوع است. علاوه براین در این کنوانسیون به موضوعاتی نظیر مسائل زیست‌محیطی هم توجه شده است.

نظام حقوقی دیگر سیستم عبور ترانزیت سال ۱۹۸۲ است که البته منشأ اختلاف ما با برخی کشورهاست. مروج این نوع نظام حقوقی کشورهای بزرگ و غربی هستند که هنگام تدوین آن، معتقد بودند دولت ساحلی هیچ حقی برای ایجاد اختلال در عبور و مرور کشتی‌های بین‌المللی، تجاری و نظامی ندارد و در ماده ۴۲ این کنوانسیون تصریح شده که دولت ساحلی حق ایجاد مانع در این زمینه را ندارد.

اما اینجا یک مساله حقوقی پیش می‌آید.

اول این که ایران کنوانسیون نظام عبور بی‌ضرر سال ۱۹۸۵ را پذیرفته و برابر با آن عمل می‌کند. از طرفی دیگر جمهوری اسلامی ایران سیستم عبور ترانزیت را نپذیرفته و به عضویت آن درنیامده است.

البته قاعده‌ای هم وجود دارد که وقتی در قواعد بین‌المللی، عرفی ایجاد شود کشورهایی که در ایجاد عرف نقش نداشتند باید از آن تبعیت کنند و زمانی ملزم به اجرا نیستند که از همان ابتدا اعتراض خود را اعلام کنند.

نکته اینجااست که از همان ابتدا ایران با انتشار اعلامیه‌ای عنوان کرد که حق عبور ترانزیت را به‌رسمیت نمی‌شناسد و صرفاً حق عبور بی‌ضرر را به عنوان یک اصل می‌پذیرد. با توجه به این‌که ایران از همان ابتدا به این مساله اعتراض داشته، به عنوان معترض دانم تلقی می‌شود و می‌تواند به آن عرف ایجاد شده بین‌المللی تمکین نکند.

از سویی دیگر در ماده یک قانون مناطق دریای ایران به این نکته تصریح شده که تنگه‌هرمز جزو دریای سرزمینی و مناطقی است که کشورمان حق حاکمیت دارد.

طبعاً هر چه به ساحل نزدیک‌تر می‌شویم حق و حقوق دولت ساحلی بیشتر است.

در شرایط کنونی تنگه هرمز، بین ایران و عمان قرار دارد و هر دو کشور به عنوان دولت ساحلی شناخته می‌شوند.

بر همین اساس و مبتنی بر دیدگاه حقوقی جمهوری اسلامی ایران، ما خود را محق به اعمال حاکمیت در تنگه هرمز می‌دانیم و طبعاً براساس مقررات بین‌المللی در صورتی که نقضی در قوانین عبور و مرور صورت گیرد اعمال حاکمیت می‌کنیم.

اساساً برابر با قطعنامه‌هایی که سازمان بین‌المللی دریانوردی مورد تصویب قرار داده، حفظ امنیت و نظارت تنگه هرمز بر عهده ایران و عمان است.

در این راستا اقدام دولت آمریکا برای ایجاد ائتلاف نظامی جهت کنترل کشتی‌هایی که از تنگه هرمز عبور می‌کنند نیز محل بحث و گفت‌وگو است. اساساً ایالات متحده حق اظهارنظر در این باره را ندارد چون دولت آمریکا از اساس، معاهده حق عبور ترانزیت را امضا نکرده و عضو این کنوانسیون نشده است و بنابراین حرف آمریکا در این زمینه حقوقی نیست. بنابراین این طرح و ایده از اساس، اقدامی حقوقی و مشروع به نظر نمی‌رسد و ازسوی دیگر موضوع شکل‌گیری چنین ائتلافی با توجه به جنبه‌های حقوقی و سیاسی آن محتمل به نظر نمی‌رسد.

قایق‌های تندرو سپاه، جمعه‌شب نفتکش انگلیسی را در تنگه هرمز توقیف کردند

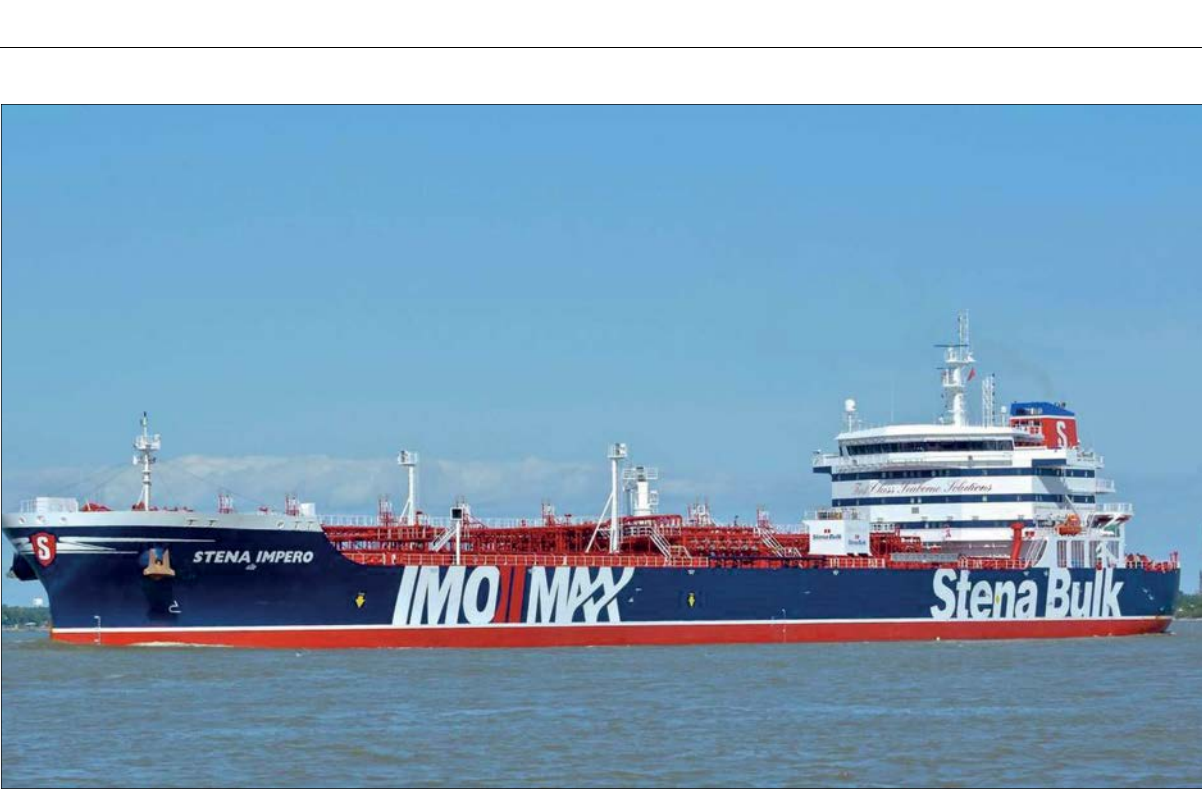
عکس:

Getty Images

کمالوندی: فردو تعطیل نشده است

بهروز کمالوندی، سخنگوی سازمان انرژی اتمی درواکنش به برخی اخبار درباره تعطیلی تأسیسات هسته‌ای فردو، گفت: این تأسیسات تعطیل نشده و مرکز ملی خلأ در این مجموعه فعال بوده و تحقیق و توسعه را روی شیرآلات خلأ انجام می‌دهد. سخنگوی سازمان انرژی اتمی گفت: مرکز ملی کوانتوم به‌زودی آزمایش ارتباط ذرات کوانتومی

با فاصله بیش از یک متر را انجام خواهد داد و ایران اولین کشور خاورمیانه و جهان اسلام خواهد بود که به این فناوری دست پیدا کرده است. سخنگوی سازمان انرژی اتمی تصریح کرد: شیرآلات خلأ در صنایع پیچیده هسته‌ای کاربرد دارد و دیوید آلبرایت، تحلیلگر هسته‌ای آمریکایی نیز در گزارش اخیر خود به پیشرفت این فناوری اذعان

گزارش جام‌جم درباره ابعاد ماجرای توقیف نفتکش انگلیس از سوی ایران

انگلیس به گل نشست

◀**جمعه شب،** پازل تحولات هفته گذشته با انتشار خبرهایی مبنی بر توقیف نفتکش انگلیسی توسط سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در تنگه هرمز کامل شد؛ سپاه پاسداران در اطلاعیه‌ای در این زمینه اعلام کرد یک فروند نفتکش انگلیسی با نام stena impero هنگام عبور از تنگه هرمز به علت رعایت نکردن قوانین و مقررات بین‌المللی دریایی بنا به درخواست سازمان بنادر و دریانوردی استان هرمزگان، توسط یگان شناوری منطقه یکم نیروی دریایی سپاه توقیف شد. براساس اطلاعیه سپاه، نفتکش مذکور پس از توقیف به ساحل هدایت و برای سیر مراحل قانونی و بررسی‌های لازم تحویل سازمان بنادر و دریانوردی شد. به دنبال این مطلب، یک مقام مطلع در سازمان بنادر و دریانوردی گفت: این نفتکش بر خلاف قوانین بین‌المللی از مسیر خروجی وارد تنگه هرمز شد و با خاموش کردن سیستم A.I.S کشتی که اقدامی خطرناک محسوب می‌شود به هیچ یک از اخطارهای ارائه شده توجه نکرد. براساس اطلاعات این مقام، علاوه بر موارد ذکر شده، این کشتی با وارد کردن پسماند نفت موجود در مخازن خود موجب ایجاد آلودگی شدید و لطمه زدن به محیط زیست خلیج فارس به‌عنوان یک دریای بسته شده‌است. سردار رمضان شریف، سخنگوی سپاه در تشریح چگونگی توقیف نفتکش انگلیسی گفت: این نفتکش پس از بی‌توجهی به هشدارها و تذکرات یگان دریایی سپاه و حتی مقاومت و نیز دخالت ناوچه جنگی نیروی دریایی سلطنتی انگلستان و به پرواز درآوردن ۲ فروند بالگرد و تلاش برای بازداشتن تکاوران دریایی سپاه از اجرای مأموریت خود، با قاطعیت و سرعت عمل نیروهای خودی متوقف و جهت بررسی‌ها و اقدامات لازم قانونی به لنگرگاه ساحلی هدایت شد.

فیلم لحظه توقیف این نفتکش متخلف انگلیسی هم دیروز از سوی سپاه منتشر شد.

گروه سیاسی

این نفتکش، آن نفتکش

نفتکش انگلیسی که جمعه شب توسط نیروی دریایی سپاه پاسداران توقیف شد از سری نفتکش‌های بزرگ است که تحت مالکیت شرکت استینا بولک قرار دارد. این نفتکش با ۱۸۳ متر طول، ۳۲ متر عرض و ده متر ارتفاع قابلیت حمل نفت خام و مواد شیمیایی را داراست. این نفتکش یک نفتکش جوان محسوب شده و ساخت سال ۲۰۱۸ است. با این احتساب عمری کمتر از یک سال دارد. استینا امپرو جمعه‌شب در حالی که در حال عبور از تنگه هرمز به سمت خلیج فارس و پهلو گرفتن در یکی از بنادر عربستان سعودی بود توسط نیروی دریایی سپاه پاسداران و با حکم قضایی و درخواست سازمان بنادر و دریانوردی توقیف و به بندرعباس انتقال داده شد.

مصدر، دیگر نفتکش تحت استفاده انگلیسی‌ها بود که جمعه شب مورد بازرسی وگشت‌زنی طبق برنامه نیروهای مسلح جمهوری اسلامی قرار گرفت. این نفتکش هم که با پرچم لیبریا در حال عبور از شرق جزیره ابوموسی بود مورد بازرسی و تذکر تیم‌های کشتی نیروهای مسلح جمهوری اسلامی قرار گرفت. این نفتکش تحت کاربری یک شرکت انگلیسی است و از سری نفتکش‌های بزرگ ملقب به سوپرتانکر است. این سوپرتانکر ساخت ۲۰۰۷ میلادی با ۳۰ متر طول و ۶۰ متر عرض چیزی در حد و اندازه همان نفتکشی بود که انگلیسی‌ها آن را درتنگه جبل‌الطارق توقیف کرده بودند. مقصد این نفتکش بندر جبیل در عربستان سعودی است.

نفتکش حامل محموله نفتی جمهوری اسلامی هم که دو هفته پیش در منطقه جبل‌الطارق توقیف شد، به خطوط کشتیرانی «ایپتن» روسیه تعلق دارد که مقر آن در دبی امارات است. این نفتکش که «گریس-۱» نام دارد، سال ۱۹۹۷ میلادی توسط صنایع سنگین هیوندای اولسان کره جنوبی ساخته شد. نفتکش گریس-۱ در حال حاضر با پرچم پاناماترد می‌کند. طول این نفتکش ۳۳۰ متر و پهناي آن ۳۳ متر است. قدرت موتور این نفتکش ۲۴هزار و ۴۸۵ کیلووات بوده و برای حمل نفت‌خام طراحی شده است. با این احتساب می‌توان عنوان کرد تاکنون ۲۲ ساله توقیف شده در جبل‌الطارق هرچند ابعاد و ظرفیتی بیش از استینا امپرو دارد اما صرفاً برای حمل نفت خام طراحی شده. در مقابل تاکنون توقیف شده انگلیسی با یک سال عمر با قابلیت دوگانه حمل نفت خام و مواد شیمیایی است.

همدلی، حول محور اقدام سپاه

این روزها با توجه به انتشار خبرهایی مبنی بر اقتدار ایران در عرصه بین‌المللی، نوید همدلی و وحدت در عرصه‌های داخلی به‌گوش می‌رسد. تردیدی نیست که مجموعه‌های مختلف از سلابیق و ذائقه‌های گوناگون سیاسی و فرهنگی در کشور وجود دارد و حتی بعضاً در برخی از مواقع هم شاهد تندی‌هایی در عرصه‌های سیاسی هستیم اما با این وصف زمانی که موضوع دفاع از کیان ایران و پاسداری از ارزش‌ها و منافع ملی پیش می‌آید همه یکدل و یک زبان از اقتدار کشور می‌گویند. در یکی دو روز اخیر و بعد از تأکید رهبر انقلاب درباره پاسخگویی مناسب به راهزنی دریایی انگلیس و پررویی کشورهای اروپایی، خبرهایی از توقیف یکی دو نفتکش خارجی در خلیج فارس منتشر شد که بار دیگر نشاط دوباره را برای سپهر رنگارنگ سیاسی ایران به‌ارمغان آورد. واکنش‌های داخلی به خبر توقیف نفتکش انگلیسی حکایت از این هم‌زبانی داشت.

کمی بعد از انتشار خبر توقیف نفتکش، اینستاگرام منتسب به حضرت آیت‌ا... خامنه‌ای با انتشار پستی نسبت به این توقیف واکنش نشان داد. در متن این پست

بازتاب توقیف نفتکش انگلیسی در رسانه‌های بین‌المللی

◀**ال‌اخبار:** ایرانی‌ها دست برتر را در خلیج فارس دارند. اشتباه انگلیسی‌ها باعث شد که این کشور هزینه سنگینی را تحمل کند و تحقیق را ببیند که پیش از این سابقه نداشته است.

◀**نیویورک تایمز:** اقدام ایران در توقیف نفتکش انگلیسی، تنش در خلیج فارس را تشدید کرده است. افزایش تنش‌ها در منطقه بین ایران و غرب، نگرانی درگیری نظامی را برانگیخته است، گرچه هر دو طرف ظاهراً به دنبال زمینه‌ای برای مذاکره هستند.

◀**المیادین:** اقدام ایران در قرن اخیر بی سابقه بوده است.

◀**گاردین:** اقدام ایران به تشدید بسیار زیاد تنش همزمان با تقابل رو به وخامت در خلیج فارس انجامیده است. “ایران در مسیری خطرناک گام نهاده است”.

◀**آسوشیتد پرس:** کارشناسان امور دفاعی و خاورمیانه می‌گویند اقدام ایران در توقیف کشتی انگلیسی، ظاهراً حساب شد و اقدامی تلافی جویانه بوده و بعید است به خصومت بین ایران و آمریکا دامن بزند.

◀**دیلی میل:** فرمانده سابق نیروی دریایی سلطنتی انگلیس می‌گوید عجیب است که نفتکش انگلیسی، بدون اسکورت از تنگه هرمز عبور می‌کرده است. ما می‌دانستیم ایرانی‌ها تلاش می‌کنند تا چند روز، دست به چنین اقدامی بزنند.

◀**لس‌آنجلس تایمز:** کارشناسان می‌گویند، مقامات ایرانی تلاش می‌کنند به آمریکا و متحدانش ثابت کنند که جمهوری اسلامی قادر است با سیاست دولت ترامپ در اعمال «فشار حداکثری» مقابله کند. ایران در حال ارسال این پیام است که می‌تواند آب‌های بین‌المللی را برای آمریکا و شرکایش نامن کند.

کرده است. وی با اشاره به قرار گرفتن ایران در ردیف کشورهای دارای فناوری کوانتوم گفت: اتفاق مهم و ارزشمند دیگری که در سازمان انرژی اتمی در حال وقوع است ورود به دروازه‌های انقلاب فناوری دنیای یعنی کوانتوم بوده که در دهه‌های آینده تحول زیادی در توسعه ارتباطات و ساخت پردازشگرهای فوق سریع ایجاد خواهد کرد. / خانه ملت

واکنش جالب انگلیسی‌ها

توقیف نفتکش انگلیسی به دلیل رعایت نکردن قوانین و مقررات بین‌المللی دریایی در تنگه هرمز از سوی سپاه با واکنش‌هایی از سوی برخی کشورها مواجه شده است.

انگلیسی‌ها که از دو هفته قبل با توقیف محموله نفتی جمهوری اسلامی ایران در جبل‌الطارق، همواره با کابوس ایجاد مشکل برای نفتکش‌هایشان در خلیج فارس دست و پنجه نرم می‌کنند واکنش جالبی به توقیف نفتکش استینا ایمپرو داشتند. جرمی هانت، وزیر خارجه انگلیس در ادعایی طنزآمیز در این زمینه توقیف نفتکش کشورش توسط ایران را غیرقانونی اما توقیف یک نفتکش حامل نفت ایران به دست نیروهای انگلیسی را قانونی خواند و گفت که ایران مسیر خطرناکی را انتخاب کرده است.

وی با انتشار پیامی در حساب کاربری خود در توئیتر نوشت: اقدام جمعه شب در خلیج (فارس) شامل نشانه‌هایی نگران‌کننده مبنی بر این است که پس از توقیف قانونی نفتکش(گریس۱) حامل نفت ایران به مقصد سوریه، احتمالاً تهران مسیری خطرناک و غیر قانونی و رفتاری بی‌ثبات‌کننده در پیش گرفته است.

هانت افزود: همان‌طور که گفتم واکنش ما به دقت بررسی خواهد شد اما محکم خواهد بود.

همچنین لندن به کشتی‌های خود هشدار داد که فعلاً از عبور از تنگه هرمز خودداری کنند.

وزارت خارجه انگلیس هم اعلام کرد که در اعتراض به توقیف نفتکش این کشور در آب‌های خلیج فارس، کاردار سفارت ایران را احضار کرده است.

پنی مordanت وزیر دفاع انگلیس نیز مدعی شد نفتکش انگلیسی در محدوده آب‌های عمان حرکت می‌کرده و اقدام تهران نسبت به توقیف آن عملی خصمانه است.

گفت‌وگوی تلفنی ظریف وهانت

بر اساس اعلام وزارت خارجه کشورمان، جرمی هانت وزیر خارجه انگلیس عصر دیروز به صورت تلفنی با محمد جواد ظریف که در ونزوتلا به سر می برد درباره نفتکش توقیف شده گفت‌وگو کرده است. بر اساس این گزارش، ظریف در این گفت‌وگو اظهار کرد: بر خلاف اقدام غیرقانونی انگلیس در توقیف کشتی حامل نفت ایران، اقدام ما بر اساس درخواست سازمان بنادر و کشتیرانی ایران با توجه به تخلف کشتی انگلیسی از مقررات صورت گرفته است و باید از مجاری حقوقی و قانونی پیگیری شود. / فارس

نتایج مثبت تغییر سیاست صبر

ایران تا ۱۸ اردیبهشت امسال با وجود اقدامات خصمانه فراوان از سوی آمریکا و تعلق‌های اروپایی، سکوت پیشه کرده بود اما از ۱۸ اردیبهشت اعلام کرد سیاست صبر را کنار گذاشته و در مقابل بی‌تعهدی طرف مقابل، تهران هم تعهداتش را در برجام کاهش خواهد داد.

رئیس‌جمهور چند روز قبل در سفر به استان خراسان شمالی، سیاست جدید ایران را اینگونه توضیح داد: در برابر بدعهدی‌ها، ما راهبرد صبر راهبردی خود را از ۱۸ اردیبهشت امسال به اقدام تقابل تغییر دادیم و تأکید کردیم که در مقابل هر اقدامی از طرف مقابل، متقابل عمل می‌کنیم. اگر آنها با کاهش عمل کنند ما هم تعهدات خود را کاهش می‌دهیم، اگر برجام را نقض کنند ما هم نقض می‌کنیم. اگر هم تعهدات خود را به صورت کامل اجرا کنند ما نیز کامل اجرا خواهیم کرد. به نظر می‌رسد این سیاست، محدود به عرصه هسته‌ای و برجام نیست و ایران در سایر حوزه‌ها نیز اقدام متقابل را سرلوحه برنامه‌های خود قرار داده است که نمونه بارز آن را می‌توان در توقیف نفتکش انگلیسی مشاهده کرد.

مهدی محمدی، کارشناس مسائل بین‌الملل در مطلبی در کانال تلگرامی خود، توقیف نفتکش انگلیسی را آخرین گام ایران برای موازنه تنش با آمریکا، هزینه‌مند کردن تحریم‌ها برای واشنگتن و تثبیت این راهبرد دانسته که دوران فشار بدون هزینه بر ایران تمام شده است.

وی در این مطلب نوشته است: در موفقیت راهبرد ایران همین بس که طرف کمتر از ۳ ماه هم محاسبات آمریکا عوض شده و هم پیشنهادهای آن، ولی این هنوز کافی نیست. خبر بد برای آمریکا این است که ایران، هم دوام آورده و هم در حال واکنش نشان دادن است.

این با آمریکاست که چه زمانی و تا کجا عقب بنشیند.

همچنین تحلیلگران در گفت‌وگو با شبکه روسی راشاتودی در خصوص توقیف یک فروند نفتکش انگلیسی در تنگه هرمز اعلام کردند که این رخداد نمایانگر به پایان رسیدن صبر ایران از انفعال بیش از یک‌سال اروپا از زمان خروج واشنگتن از برجام بوده است.

حقوقی بین‌المللی اثبات کند. محمود صادقی عضو فراکسیون امید مجلس هم در فضای مجازی نوشت: دست میرزا پاسداران افتخارآفرین وطن! محسن هاشمی رئیس شورای اسلامی شهر تهران هم با اشاره به توقیف نفتکش انگلیسی توسط نیروهای سپاه به دلیل نقض قوانین بین‌المللی گفت: باید به این حرکت اخیر سپاه دست‌میرزا بگوئیم که دزدی دریایی را با اقدام قانونی پاسخ داد. به گفته وی پویایی و هم افزایش دیپلماسی و نیروهای مسلح، نماد توازن در حوزه منافع ملی است.

هاشمی افزود: همه دنیا بدانند که نباید با ایران برخورد غیرقانونی داشته باشند. محمدعلی ابطی‌فعل‌سیاسی اصلاح‌طلب هم در صفحه اینستاگرام خود نوشت: ایرانی‌ها قوم مغرور و پر تاریخی هستند. شاید چیزی نمی‌گفتند اما این سه هفته ای که کشتی ایرانی در جبل الطارق توقیف بود، مثل بچه تیم‌ها شده بودند. از وقتی سپاه پاسداران اعلام کرده یک کشتی انگلیسی را توقیف کرده، ت دل هر ایرانی خوشحال شد، حتی آن‌ها که به روی خود نمی‌آوردند. در طول تاریخ چند هزارساله ایران همیشه ماندگار ترین ایشم، روزهای است که غرورش بازسازی می‌شود. امروز یکی از آن روزهاست.